

Αθήνα, 26 Ιανουαρίου 2000

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, απαντώντας απόψε στην “Ώρα του Πρωθυπουργού”, στη Βουλή, στην επίκαιρη ερώτηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου της Νέας Δημοκρατίας βουλευτή Δημήτρη Σιούφα για το δημογραφικό πρόβλημα στη χώρα μας, τόνισε μεταξύ άλλων:

Η σημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από έντονες κοινωνικές αλλαγές. Κυρίαρχη θέση έχει το δημογραφικό πρόβλημα με τη γήρανση του πληθυσμού και την «ανατροπή» της πυραμίδας των ηλικιών. Το πρόβλημα αυτό ισχύει και στη χώρα μας, όπου ειδικά από τις αρχές της 10ετίας του '80 η γονιμότητα έχει μειωθεί κάτω από 2,1 παιδιά ανά γυναίκα αναπαραγωγικής ηλικίας, επίπεδο που έχει αποδειχθεί στατιστικά ότι είναι απαραίτητο για την αναπλήρωση των γενεών. Πιο συγκεκριμένα το 1993 αντιστοιχούσαν 1,35 παιδιά ανά γυναίκα. Έτσι το ποσοστό γονιμότητας στην Ελλάδα κατέβηκε κάτω του μέσου όρου των 15 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (1,35 έναντι 1,45).

Το αποτέλεσμα είναι η κάμψη της μέσης ετήσιας πληθυσμιακής αύξησης. Κατά συνέπεια, σε συνδυασμό με τη μείωση της θνησιμότητας, ο πληθυσμός ακολουθεί πορεία γήρανσης. Σύμφωνα με τις υπάρχουσες δημογραφικές προβλέψεις, ο πληθυσμός της χώρας μας θα αρχίσει να μειώνεται από το 2015.

Επειδή η υπογεννητικότητα και το δημογραφικό πρόβλημα είναι από τα πιο σοβαρά και περίπλοκα θέματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας, παρά τις δημοσιονομικές στενότητες, η κυβέρνηση έχει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη μιας δημογραφικής πολιτικής για την ενίσχυση της γεννητικότητας. Στόχος μας είναι η επαναφορά του δείκτη γονιμότητας σε 2,1 παιδιά ανά γυναίκα αναπαραγωγικής ηλικίας, δηλαδή στο επίπεδο φυσικής αναπλήρωσης του πληθυσμού.

Οι άξονες της πολιτικής μας για την επίτευξη του στόχου αυτού συνοψίζονται ως ακολούθως:

1. Προσπαθούμε να εφαρμόσουμε μια συνολική πολιτική, που να δίνει κίνητρα στα ζευγάρια να τεκνοποιήσουν, διευκολύνοντας παράλληλα τις συνθήκες της οικογενειακής ζωής.

2. Η κυβέρνηση υποστηρίζει τις πολύτεκνες οικογένειες με ευνοϊκές διατάξεις π.χ. για την απασχόληση, και με πολλές άλλες ευνοϊκές ρυθμίσεις, όπως οι φορολογικές ελαφρύνσεις. Υπάρχει η σχολή που τάσσεται αποκλειστικά υπέρ μιας επιδοματικής πολιτικής. Όμως, η επιδοματική πολιτική δεν αποτελεί πανάκεια, γι' αυτό δεν είναι ο κεντρικός άξονας της πολιτικής μας.

3. Η κυβέρνηση δίνει έμφαση σε πολιτικές για την υποστήριξη της μητέρας, η οποία σήμερα είναι συνήθως εργαζόμενη. Δημιουργεί νέους παιδικούς σταθμούς, ενισχύει τους υπάρχοντες και διευρύνει το ωράριο λειτουργίας τους. Δίνει έμφαση στο σωστό οικογενειακό προγραμματισμό, στην περιγεννητική φροντίδα και την απρόσκοπτη άσκηση των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων. Επεκτείνει τις άδειες μητρότητας και διευκολύνει τις μητέρες με οικογενειακές υποχρεώσεις. Καθιερώνει «ολοήμερο σχολείο και νηπιαγωγείο»

4. Είναι λανθασμένος ο ισχυρισμός ότι αγνοούμε το πόρισμα της σχετικής διακομματικής επιτροπής. Αντίθετα, το πόρισμα αυτό αποτελεί ένα πλαίσιο γενικών κατευθύνσεων, από το οποίο η κυβέρνηση έχει αντλήσει πολλές ιδέες και προτάσεις. Ένα μεγάλο μέρος των πολιτικών μας για τους πολύτεκνους, για τη στεγαστική πολιτική, για τους νέους αγρότες, για τα προγράμματα παλιννοστούντων, για τα νέα ζευγάρια και τους βρεφονηπιακούς σταθμούς στηρίζεται σε ιδέες και προτάσεις, που περιλαμβάνονται στο πόρισμα για το δημογραφικό.

4. Στη διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής πολιτικής για το δημογραφικό συμμετέχουν και τα διάφορα υπουργεία με ανάπτυξη συγκεκριμένων θέσεων και μέτρων.

Συγκεκριμένα:

Από το υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας έχει καταρτισθεί σχέδιο πενταετούς προγράμματος, στο οποίο περιλαμβάνονται εξειδικευμένα μέτρα για τη βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών και τη δημιουργία νέων. Όπως προβλέπεται στο Ν 2646/98 για την ανάπτυξη του **Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας**, **καταρτίζονται Εθνικά Προγράμματα με πρώτο τομέα Οικογένεια – Παιδί και Νεότητα**. Κατά την κατάρτιση του Εθνικού αυτού Προγράμματος, καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε να υπάρχουν ρυθμίσεις, που θα στοχεύουν στην αύξηση της γεννητικότητας, την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος και τη στήριξη της πολύτεκνης οικογένειας.

Για την οικονομική στήριξη της οικογένειας με σκοπό την απόκτηση περισσότερων παιδιών παρέχονται τα εξής επιδόματα:

1. Το επίδομα τρίτου παιδιού, που αναπροσαρμόζεται κάθε έτος ανάλογα με το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και το 2000, θα δίνεται σε 45.000 δικαιούχους.
2. Το πολυτεχνικό επίδομα για τις μητέρες με τέσσερα και άνω παιδιά, που δεν έχουν συμπληρώσει το 23^ο έτος της ηλικίας τους.
3. Την ισόβια πολυτεχνική σύνταξη για τις μητέρες που τα παιδιά τους συμπλήρωσαν το 23^ο έτος και το ετήσιο οικογενειακό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει τα 8.000.000. Με το Ν. 2459/97, η χορήγηση και η συνέχιση καταβολής πολυτεχνικών εισοδημάτων και της ισόβιας σύνταξης της πολύτεκνης μητέρας συνδέθηκαν με το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων, με σκοπό τη στήριξη και την αύξηση των παροχών των οικονομικά ασθενέστερων οικογενειών.

- ◆ Εκτός από τα επιδόματα, οι πολύτεκνοι στην Ελλάδα ευνοούνται έναντι των άλλων κατηγοριών με το νόμο 2643/98 που προβλέπει μεγαλύτερο ποσοστό υποχρεωτικής πρόσληψης,
- ◆ Εξάλλου, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στέγασης της πολύτεκνης οικογένειας, ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας προβλέπει:
 - ↘ Τη δυνατότητα παραχώρησης κατοικίας, χορήγηση στεγαστικού δικαιώματος, καθώς και
 - ↘ Τη χορήγηση άτοκου δανείου για ανέγερση ή αγορά κατοικίας.

⇒ Ιδιαίτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι μητέρες, που δεν έχουν ασφαλιστική κάλυψη. Γι' αυτό από 1/7/96 αυξήθηκε στις 150.000 από 100.000 το επίδομα μητρότητας, το οποίο χορηγείται στις γυναίκες, που ανήκουν σ' αυτή την κατηγορία.

⇒ Για τη στήριξη των νέων οικογενειών, περίπου 130 παιδικοί σταθμοί έχουν προγραμματισθεί προς ένταξη στο Γ' Κ.Π.Σ και θα κατασκευαστούν στη νέα προγραμματική περίοδο 2000-2006. Παράλληλα, εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων 15 νέα έργα ανέγερσης κτιρίων παιδικών σταθμών, ενώ αυτή τη στιγμή συνεχίζεται η κατασκευή 77 παιδικών σταθμών. Για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους παιδικούς σταθμούς, προσλήφθηκε σημαντικός αριθμός μόνιμων και εποχικών υπαλλήλων.

⇒ Για τη στήριξη των εργαζόμενων γονέων έχει ξεκινήσει πρόγραμμα επέκτασης της λειτουργίας των παιδικών σταθμών κατά τις απογευματινές ώρες σε 4 δήμους και σύντομα θα επεκταθεί σε 9 δήμους.

⇒ Στα ανωτέρω προστίθεται και το δίκτυο 222 κέντρων φύλαξης και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών που δημιούργησε το υπουργείο Εργασίας στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού

Προγράμματος “Συνεχιζόμενη κατάρτιση και προώθηση της Απασχόλησης”, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Πολλές ελληνικές οικογένειες ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν παιδιά. Για να τις βοηθήσουμε, υπογράψαμε νέα συμφωνία συνεργασίας σ’ αυτόν τον τομέα με τη Ρουμανία (κυρώθηκε με το νόμο 2699/99) και προωθούνται διαδικασίες για ανάλογη συμφωνία με την Αλβανία.

Άδειες μητρότητας

Σημαντικές είναι και οι νέες ρυθμίσεις για τις άδειες μητρότητας, καθώς και οι διευκολύνσεις υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις που προώθησε το υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης:

- Αυξάνεται το διάστημα άδειας μητρότητας με πλήρεις αποδοχές, μετά τον τοκετό.
- Καθιερώνεται άδεια κυοφορίας με αποδοχές στις υπαλλήλους, οι οποίες έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας, μετά την εξάντληση της αναρρωτικής άδειας.
- Αυξάνεται σε **3 μήνες** η άδεια με πλήρεις αποδοχές, η οποία χορηγείται σε υπαλλήλους, που υιοθετούν τέκνα.
- Καινούργια είναι και η ρύθμιση που προβλέπει ότι η μητέρα υπάλληλος η οποία δεν κάνει χρήση μειωμένου ωραρίου δικαιούται **9 μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή του παιδιού της**.

“Ολοήμερα Νηπιαγωγεία”

Ουσιαστική διευκόλυνση για τους γονείς είναι και τα “Ολοήμερα Νηπιαγωγεία”, τα οποία εγκαινιάστηκαν στο πλαίσιο της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης. Το σχολικό έτος 1999-2000 λειτουργούν 700 τμήματα διευρυμένου ωραρίου σε 686 ολοήμερα νηπιαγωγεία, στα οποία φοιτούν 14.000 νήπια.

Ψήφιση Νόμου για την αντιμετώπιση του δημογραφικού

Σε ό,τι αφορά στην ψήφιση σχετικού νόμου για την αντιμετώπιση του δημογραφικού, η κυβέρνηση θα πάρει μια τέτοια πρωτοβουλία, εφ’ όσον χρειάζεται νομοθετική κάλυψη για τη λήψη νέων μέτρων. Θα προχωρήσει δε, στην κατάθεση ενός τέτοιου νόμου, μόνο αφού έχει εξασφαλίσει πρωτίτερα όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την απρόσκοπτη λειτουργία του. Η προηγούμενη νομοθετική πρόταση της

Νέας Δημοκρατίας ορθώς απορρίφθηκε, γιατί όχι μόνο δεν τηρούσε στοιχειώδεις προϋποθέσεις τυπικής νομιμοποίησης (όπως π.χ. η έλλειψη εμπειριστατωμένης Έκθεσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για το ύψος των δαπανών), αλλά και περιελάμβανε μη ολοκληρωμένες διατάξεις, αποσπασματικές, που δεν μπορούσαν να υλοποιηθούν σε ορατό χρόνο.

Το δημογραφικό πρόβλημα είναι ιδιαίτερα σοβαρό για να γίνεται αντικείμενο πολιτικής εκμετάλλευσης. Το ζήτημα δεν είναι να απασχολείται η Βουλή με μονοδιάστατες και απλοϊκές προτάσεις εντυπωσιασμού. Η κυβέρνηση προχωρεί μεθοδικά στη χάραξη μιας ολοκληρωμένης δημογραφικής πολιτικής, που θα φέρει απτά αποτελέσματα.